

هوالمعللم

كزارش بارزس انجمن

به مجمع عمومي عادي بطور فوق العاده انجمن حمايت از حقوق كودكان

براي تصويب صورت هاي مالي منتهي به ٢٩ اسفند ماه ١٣٩٨ و گزارش عملكرد هيات مديره به همراه
گزارش ٩ ماهه مالي و غير مالي منتهي به ٣٠ آذر ماه ١٣٩٩

حبيب جباري - بارزس انجمن

٢٥ بهمن ماه ١٣٩٩

هیئت مدیره محترم انجمن حمایت از حقوق کودکان

اعضا و داوطلبان گرامی انجمن حمایت از حقوق کودکان

هیئت رئیسه محترم مجمع

یاران گرامی

با سلام و احترام

بدین وسیله گزارش بازرس انجمن به مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده که در روز شنبه ۲۵ بهمن ماه ۱۳۹۹ بصورت برخط و در ادامه برای رای گیری انتخابات هیات مدیره و بازرس انجمن به صورت حضوری در دفتر مرکزی انجمن انجام می گیرد، را تقدیم حضور می دارد. یادآور می شود در این مجمع در کنار انتخابات و قبل از آن گزارش صورت های مالی سال مالی منتهی به اسفندماه ۱۳۹۸، گزارش عملکرد هیات مدیره و گزارش بازرس ارایه می گردد که پس از تایید آنها مجمع مجوز برگزاری انتخابات را صادر خواهد کرد. همچنین یادآوری می شود در این مجمع علاوه بر گزارش های مورد اشاره، هیات مدیره گزارش کلی عملکرد ۹ ماهه (منتهی به ۳۰ آذر ماه ۱۳۹۹) مالی و غیر مالی را نیز تقدیم اعضاء می نماید.

اعضای محترم انجمن

همچنان که واقفید انجمن حمایت از حقوق کودکان به عنوان سازمانی مستقل، غیر انتفاعی و غیر دولتی از سال ۱۳۷۳ فعالیت خود را آغاز و در تاریخ ۱۳۷۸/۵/۲۵ تحت شماره ۱۱۳۳۸ در اداره ثبت شرکتها و موسسات غیر تجاری به ثبت رسیده است. هدف از تاسیس انجمن طبق اساسنامه آن (که آخرین اساسنامه اصلاحی انجمن در مجمع عمومی فوق العاده مورخ ۱۳۹۱/۴/۳ به تصویب رسیده است)، تبلیغ و ترویج اصول مندرج در پیمان نامه حقوق کودکان که در سال ۱۹۸۹ میلادی به تصویب سازمان ملل متحد و در سال ۱۳۷۲ شمسی به تصویب دولت جمهوری اسلامی ایران رسیده است، می باشد. انجمن با فعالیت جمعی خود در شناسایی و تفهیم این حقوق و همچنین موانع ذهنی و عینی و برخورداری هرچه سریعتر کودکان در ایران از این حقوق یاری می رساند و از این طریق در بهبود وضعیت عمومی آنان فعالانه شرکت می کند و به همین منظور انجمن کوشش های خود را به دیدگاه های تقنینی، اجرایی و اجتماعی معطوف نموده است. انجمن دارای دفتر مرکزی با مجموعه ای از واحدهای متعدد در آن و پروژه های اصلی در جنوب خراسان، مشهور به پروژه فرهنگسرای

اسفدن، خانه کودک شوش و خانه کودک ناصر خسرو می باشد. انجمن با سه پروژه اصلی و با ۱۲ واحد و ستاد مرکزی فعالیت‌های خود را سامان می‌دهد در این میان انجمن دارای واحد مالی و حسابداری مستقل است که بواسطه آنها فعالیت‌های مالی مدیریت و گزارش و صورت‌های مالی تهیه و تنظیم و به مراجع ذی ربط تسلیم می‌گردد.

گزارش بازرسی به مجمع با توجه بطور فوق العاده بودن آن و شرایط خاص انجمن، قدری متفاوت از گزارش‌های مرسوم تهیه شده و در چند قسمت تقدیم می‌گردد؛ قسمت اول به نظرات تکمیلی بازرسی به صورت‌های مالی سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۹۹ می‌پردازد، قسمت دوم مسائل و چالش‌های اساسی انجمن را در میان می‌گذارد، بحث سوم به برخی ابتکارات و برخی موفقیت‌ها و فرصت‌های پیش رو اشاره دارد و قسمت چهارم جمع‌بندی راه‌حل‌های پیشنهادی مشخص و فوری بازرسی به مجمع عمومی است.

الف ملاحظاتی در مورد صورتهای مالی سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۹۸

در این خصوص موارد تحلیلی زیر مطرح می‌شود البته یادآور می‌گردد که نظرات بازرسی به صورت‌های مالی طی نامه ای در ۳۰/۶/۱۳۹۹ و پیرو حضور در جلسه روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۹/۶/۲۵ هیات مدیره محترم انجمن در ۳ صفحه و ۱۵ بند تنظیم و اعلام شد که ۱۴ بند آن به طور مشخص سوالات یا مواردی بود که بایستی توسط حسابدار انجمن مورد توجه قرار گرفته و بر حسب مورد اصلاح می‌شد که اینکار در هماهنگی با اینجانب و رابط مالی وقت هیات مدیره پیگیری و تا حد امکان انجام شد. بند ۱۵ آن نامه با عنوان سایر موارد ابهام دار احتمالی قرار بوده به همراه اعلام نظر به گزارش عملکرد هیئت مدیره انجمن منعکس گردد که اکنون ضمن تایید کلی و مجدد صورت‌های مالی به آنها اشاره پرداخته شود:

۱- چهارچوب و فرمت صورتهای مالی انجمن در اصل شبیه صورتهای مالی بنگاه‌های تجاری تهیه میشود در حالیکه این چارچوب برای انجمن به عنوان سازمان مردم‌نهاد کفایت نمی‌کند و معمولاً به صورت گزارش‌های خشک و بی‌روح صرفاً به درد مراجع رسمی می‌خورد تا اینکه فرصت درگیری فعالانه اعضا را فراهم سازد. از این رو ارائه گزارش‌های کمی و کیفی معطوف به نتیجه و نه صرفاً عملکرد می‌تواند نمایانگر اثربخشی انجمن در چارچوب اهداف اساسنامه‌ی و پیمان نامه ای آن باشد. به عبارت دیگر انجمن در کنار گزارش‌های مالی و مهمتر از آن بایستی گزارش‌هایی را تهیه و ارائه دهد که ارزیابی فعالیتها و عملکرد آن در مسیر تحقق اهداف آن را با تأکید بر دستاوردها و اثرات را نمایان سازد. البته این رویکرد به عنوان رویکرد و هدفی معطوف به آینده مطرح می‌شود و در صورت فراهم شدن شرایط و بسترسازها و ظرفیت‌سازی‌های لازم می‌توان آن را از سال ۱۴۰۰ در دستور کار هیات مدیره جدید قرار که اولین الزام آن برنامه ریزی مبتنی بر تغییر و نتیجه محوری است اینکه به جای ارائه عملکرد (چه کردیم) به دنبال نتایج (چه شدها) در راستای اثرگذاری در حد توان انجمن و یا در همراهی و تعامل فعال با شرکای بیرونی (دولتی و غیردولتی) برای راهگشای مسائل و بهبود وضعیت کودکان در سرزمین پهناور باشد.

این مشکل موضوعی است که در گزارش عملکرد هیئت مدیره نیز کم و بیش نمایان است .

۲- نکته دوم این است که گزارش صورت های مالی و گزارش عملکرد هیئت مدیره به نوعی بیشتر تداعی کننده

برنامه ریزی بخشی در سطح کشوری است بطوریکه هر واحد یا پروژه بمثابة بخشی مستقل و کم و بیش منفک و یا پیوند بسیار پایین فعالیتها و عملکرد واحدها با یکدیگر می باشد این در حالی است که انجمن در اصل، زمانی می تواند به طور موفق و اثربخش عمل نماید که مجموعه واحدها و پروژه های آن در یک تعامل فعال و کم و بیش به هم پیوسته عمل نمایند و این نیز زمانی میسر است که برنامه ریزی موضوعی، مشارکتی، یکپارچه و مبتنی بر نتیجه در دستور کار انجمن قرار گیرد که در آینده و در سرفرصت لازم به آن پرداخته خواهد شد.

۳- عدم پلاک کوبی اموال و دارایی های انجمن از گذشته و در حال حاضر یکی از مشکلات جدی آن محسوب می شود که بایستی این موضوع در دستور کار هیات مدیره جدید قرار گرفته و با تدوین و تصویب آیین نامه مشخص اموال و دارایی ها، در سال آینده در این خصوص اقدامات فوری مقتضی صورت گیرد.

در این باره به عنوان مثال قابل ذکر است که کتابخانه واقع در دفتر مرکزی انجمن که یکی از داراییهای معنوی آن بوده است اکنون کلاً وجود خارجی ندارد و پیگیری های بازرس انجمن از هیئت مدیره در این باره ی حاکی از این بوده که این کتابها در هیات مدیره قبلی به پروژه های انجمن ارسال شده است در این باره نیاز به بررسی و پیگیری بیشتری است. نکته مهم این است که در نبود و یا ضعف پلاک کوبی و ثبت اموال و دارایی های انجمن، جابجایی های صورت گرفته قابل ردگیری و پیگیری نیست و این نقطه ضعف جدی در حفظ و نگهداری اموال و دارایی های انجمن به حساب می آید.

ب) مسایل و چالش های اساسی انجمن از منظر بازرسی

۱- یکی از چالش های ساختاری انجمن که از دوره قبلی سر بر آورده و در این دوره به طور جدی خودنمایی کرده و انجمن را دستخوش نابسامانی ساخته است، ساختار سه لایه مدیریتی رسمی در دفتر مرکزی انجمن و سایه انداختن این ساختار سه لایه بر کلیت پروژه ها و واحدهای آن بوده است مشخصاً اشاره میگردد مدیریت انجمن تقریباً در دو دوره اخیر با مدیریت سه لایه یا سه سطحی؛ مدیرعامل داوطلب از بین اعضای هیئت مدیره، مدیر اجرایی و رئیس دفتر اداره شده است بدون این که وظایف این سه لایه به طور صریح و مشخص تعریف و به اجرا گذاشته شود. چنین وضعیتی علی رغم برخی مزایا، در عمل تعارضاتی دامنه داری را بین مدیرعامل با مدیر اجرایی و اخیراً بین رئیس دفتر با مدیر اجرایی و در مواردی بین مدیریت اجرایی با برخی واحدها و پروژه های انجمن ایجاد کرده است. تعارضاتی که در اصل در سایه این مدیریت سه سطحی بر انجمن تحمیل شده است در عین حال به خاطر عدم تعیین و ابلاغ و وظایف مدیر عامل توسط هیئت مدیره در ابتدای کار طبق تصریح اساسنامه (تبصره ۱ ماده ۲۲) تعارض دو سطحی دیگری نیز در مواردی بین مدیرعامل و هیئت

مدیره می‌توانست نمایان شود که بخشی از این تعارض که در ابتدای این دوره بعضاً بین مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره و یا خزانه دار با مدیرعامل به میان آمده بود، می‌تواند از این زاویه قابل بررسی و تحلیل باشد

۲- بی‌ثباتی مدیریت ها و تغییرات متعدد مدیریتی در سطح مسئولان موظفی واحدها و پروژه های انجمن یکی از مسائل جدی دیگر در گسیخته شدن فعالیت‌ها و گسست نیروهای داوطلب انجمن بوده است به طوری که در دوره اخیر در برخی موارد نیروی موظفی واحدها یا پروژه ها حداقل ۳ بار تغییر یافته است که این موضوع در بین برخی از اعضای انجمن به شائبه کنارگذاری و یا اخراج نیروها دامن زده است که این موضوع در طومارنامه های اعتراضی هم انعکاس یافته است. یاد آور می‌شود بخشی از این سیال و بی‌ثبات بودن نیروهای موظفی به نظام قراردادهای کاری انجمن و مشخصاً به قراردادهای آزمایشی سه ماهه نیز برمی‌گردد.

۳- در این میان در مورد جابجایی ها و تغییرات متعدد نیروی موظفی جدا از گسست فعالیتها، امری که شاید کمتر مورد توجه بوده، نداشتن تحویل و تحول رسمی مسئولیت ها است به این معنا که در این آمدن و رفتن افراد، اتمام همکاری ها و تحویل مسئولیت ها به فرد جدید در چارچوب برگزاری جلسه رسمی تحویل و تحول مسئولیت (کارها و مدارک) صورت نگرفته است چنین وضعیتی بویژه در مسئولیت های مهم تر ضمن دامن زدن به ابهامات در مورد وضعیت اموال و دارایی های انجمن در گذشته، می‌توانست برای انجمن زیان آور باشد به طوری که در یک مورد مشخص و بسیار مهم هنوز این تحویل- تحول بطور رسمی صورت نگرفته و صورتجلسه نشده است.

۴- نارسایی های سیستم عضویت و ثبت و نگهداری مدارک عضویت اعضای قدیمی و جدید به نحوی که فرم عضویت های اعضای قدیمی در دسترس نیست و همینطور فرم عضویت برخی از اعضای جدید در قالب اکسل در دسترس است در حالیکه انجمن دارای واحد منابع انسانی و داوطلبان بوده است. قابل ذکر است که در دوره ای فرم های عضویت بصورت برخط تکمیل شده و خودبخود از بین رفته و اطلاعات اعضای جدید صرفاً وارد فرم های اکسل شده است. این در حالی است که جز (۴) بند الف ماده (۱۰) اساسنامه، تکمیل و امضاء فرم عضویت و حفظ و نگهداری کپی آن، توسط عضو را یکی از شرایط عضویت تلقی کرده است. نکته ای که در سالیان گذشته و دوره حاضر مورد غفلت دو طرفه قرار گرفته است به اعضا کپی داده نشده و آنان نیز چنین مطالبه ای نداشته اند!

۵- گم شدن فیش ها (قبض های) پرداختی حق عضویت برخی از اعضا یکی از موضوعاتی است که به سادگی قابل حل بوده است که در آستانه انتخابات به یکی از چالش‌های جدی انجمن تبدیل شده بود بطوریکه هیئت مدیره انتظار داشت اعضا یا باید قبض‌های خود را نگه می‌داشتند و یا اینکه باید با رجوع به نظام بانکی اثبات می‌کردند در سال گذشته عضویت خود را پرداخت کرده اند این در حالی است که در مواردی پرداخت حق عضویت به صورت روبه ای جمعی و خانوادگی پرداخته می‌شده است به نحوی که حق عضویت افرادی از آن جمع ها و خانواده ها در میان نیست در حالی که بقیه در دسترس می‌باشد.

در عین حال به تعبیر دیگر مشکل مورد اشاره در بند(۴) بالا در اینجا خودنمایی کرده است و بخشی از نارسایی مدیریت بر سیستم ها بر اعضا تحمیل شده است در حالی که به اعضا اطلاع رسانی نشده بود قبض حق عضویت سال های قبل خود را نگهداری کنند. البته یادآور می شود که دو سالانه بودن پرداخت حق عضویت ها طبق آیین نامه انتخابات همچنین نارسایی های موجود در امور مالی و حسابداری انجمن و عدم تمرکز دریافت کامل فیش های حق عضویت در حسابداری بر این مشکل افزوده است در حالی که در دوره های قبل برای پرداخت حق عضویت ها توسط دفتر انجمن بصورت دستی ۳ رسید صادر می شد تا یکی به حسابداری ، یکی به دفتر انجمن و یک رسید نیز به عضو داده شود.

۶- یکی دیگر از مشکلاتی که از بی نظمی امور بر روابط افراد و واحدها در انجمن سایه انداخته، عدم بهره گیری درست از دفتر تحویل تحول مدارک بین افراد و واحدها می باشد که این مورد در این دوره بیشتر بین مدیریت اجرایی و حسابداری مطرح بوده و در مواقعی تنش آفرین شده بود به نحوی که در مواردی دعوا بر سر این بوده است که در تاریخ فلان این مدرک را من به شما تحویل دادم و دیگری منکر آن می شد در حالی که این موضوع با نظم پذیری اداری به راحتی قابل حل بوده است.

۷- در این دوره در استخدام های صورت گرفته علیرغم تلاش مدیریت عامل و هیات مدیره انجمن برای انجام مصاحبه های شفاف البته با بهره گیری از خدمات داوطلبانه یک شرکت/بنگاه نامربوط، برخی استخدام های انجام شده، برای اعضا پر ابهام و شائبه برانگیز شده بود و در مواردی توضیحات و مستندات هیات مدیره و مدیریت عامل نه تنها هنوز برخی ابهامات را برطرف نکرده است بلکه این موضوع بعضاً برخی واحدها را نیز دچار تنش و بی ثباتی کرده است از جمله این واحدها واحد مشاوره و صدای یارا بوده است که استخدام سوپروایزر بدون رعایت شرایط فراخوان صورت گرفته که در ادامه با عدم مقبولیت و مقاومت بخشی از اعضای واحد و عدم همراهی بخش دیگری با سوپروایزر جدید مواجه شده و باعث تعارض و تنش بین سوپروایزر و بخشی از اعضای واحد گردیده است که تعدادی از طومار نگاری های اخیر در این راستا قابل بررسی است در این فرآیند نادرست هم فرد استخدام شده و هم واحد آسیب و زیان دیده اند، در حالی که هیئت مدیره با قاعده پذیری و رعایت قواعد اعلامی می توانست از شکل گیری اعتراض و بحران جلوگیری نماید.

بخش دیگری از استخدام ها باز علی رغم حساسیت و تلاش مدیریت بر شفاف بودن فرایند استخدام، منشا ابهام و اعتراض شده بود که در بین برخی از اعضا به دو مورد استخدام فامیلی در سطح دفتر مرکزی و یکی از واحدها مشهور است. قابل درک است که در سازمانهای کوچک عدم رعایت همزمان همین قاعده می تواند بسیار پر سر و صدا و تنش آفرین باشد، حتی اگر همه رویه ها درست و شفاف باشد.

۸- یکی دیگر از مشکلات انجمن در این دوره شاید ریشه در گذشته نیز داشته باشد، افت اعتماد بین هیئت مدیره و اعضا و تشدید دو دستگی بین اعضا بوده است این موضوع در سایه عملکردهای بعضاً غیر شفاف در استخدام ها و اتمام همکاری با برخی افراد و نیز در سایه شرایط کرونایی حاکم بر این دوره و تعامل ضعیفتر با اعضا و در مقابل تسهیل انتقال تعارضات به

سطح مجازی تشدید شده است در حالی که فضای مجازی می‌تواند به صورت یک فرصت مورد بهره برداری قرار گیرد که برگزاری برخی لایوهای موضوعی انجمن و نشست های مجازی معرفی و گفتگو با کاندیداها این ظرفیت را به خوبی نمایان ساخت. قابل ذکر است در انجمن مدت هاست نشست های ماهانه عمومی برگزار نمی‌گردد!

۹- در مورد غیبت های بیش از قاعده و یا بعضاً چند برابر قاعده دو عضو محترم هیات مدیره ، آقایان سعید مهبادی و هادی شریعتی لازم به ذکر است که همچنانکه در پاسخ به نامه ۶ نفر از اعضای معترض در نامه ۱۱۰ نفره عنوان شده است ، با توجه به استعفای آقای مهبادی در اوایل سال جاری و تداوم غیبت های ایشان پس از استعفا، ایشان طبق اساسنامه عملاً مستعفی محسوب شده و در اصل طبق درخواست هیات مدیره صرفاً در کارگروه اصلاح ساختار عضو بوده و مسئولیت داشتند و بیشتر در جلساتی که موضوع اصلاح ساختار مطرح می شده، حضور می یافتند . البته پس از استعفای سه عضو هیات مدیره حضور ایشان در جلسات بیشتر از قبل شده بود که این قسمت از حضور را می توان به عنوان مهمان تلقی کرد. در مورد وضعیت آقای شریعتی باید اشاره نمود که ایشان علی رغم دوبار استعفاء به جهت اهمیت حضورشان در هیات مدیره و شرایط و تالعات روحی ایجاد شده با فوت برادرشان و کسالت متعاقب آن ،هیات مدیره با استعفای ایشان موافقت ننموده و در مقابل دوبار به اعطای مرخصی به ایشان اقدام نمود .در عین حال بایستی تاکید کرد که حضور و پیگیری های ایشان در خصوص دستور کارها و مصوبات هیات مدیره بسیار پررنگ بوده است.

در این خصوص و تاخیر ناخواسته در تصریح و اعلام استعفای این دو عضو محترم هیات مدیره توسط بازرس، یادآور می شود که از آنجا که هیات مدیره از ابتدا اعضای علی البدل را نیز به همکاری و حضور در جلسات هیات مدیره دعوت کرده بود و در غیبت اعضای اصلی به اعضای علی البدل حق رای نیز داده بود و همینطور با توجه به تقسیم مسئولیت ها بین هیات مدیره، این دو عضو مراتب ثبت حق امضا در بانک را به عنوان صاحبان امضا انجمن به همراه مدیرعامل طی کرده بودند و استعفای رسمی آنان می توانست بر روند امور انجمن خلل جدی ایجاد کند و همینطور عضو علی البدلی برای جایگزینی و ترمیم هیات مدیره وجود نداشت، از اینرو بویژه پس از استعفای سه عضو (دو عضو اصلی و یک عضو علی البدل) از سمت هیات مدیره، در اصل برگزاری زودهنگام انتخابات هیات مدیره در قالب مجمع عمومی فوق العاده در دستور کار قرار گرفت و تمام سعی بازرس و هیات مدیره مستقر بر برگزاری مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده در تاریخ تعیین شده قرار گرفت.

۱۰- در مورد اصلاح ساختار فقط به این نکته بسنده می کند که اصلاح ساختار در فضای اعتماد و گفتگوی جمعی وافی به مقصود خواهد بود و تکیه صرف بر روش های کمی و پرسشنامه ای به جهت نارسایی در برقراری ارتباط موثر با اعضا می توانست حتی ابهام آلود نیز باشد. سازمان های یادگیرنده همواره نیازمند اصلاح ساختارهای خود مبتنی بر تجربیات و درس های آموخته و شرایط و تحولات روز و آینده می باشند. بنابراین اصلاح در ساختارها و رویه ها اداری امری طبیعی است ولی نکته مهم این است که این اصلاح در یک فرایند مشارکتی، گفتگوی مبتنی بر اقناع و اجماع صورت گیرد. کاری که به عنوان اصلاح ساختار شروع شد و در این راستا کارگروهی هم شکل گرفت، شروع خوبی داشت و برای آن اعضای کارگروه

زحمت زیادی هم کشیدند ولی در ادامه با توجه به شرایط کرونایی حاکم و محدودیت زمانی نیمه تمام ماند و به فرجام نرسید.

امید است انجمن بتواند در فرصت مناسب و با بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود درونی و بیرونی، این امر را پیش برده و برای خود ساختاری منعطف، شبکه‌ای و پیشگامی را تعریف، تصویب و به اجرا گذارد.

۱۱- واگذاری تایید صلاحیت دو کاندیدای انتخابات هیات مدیره به مجمع عمومی از نظر بازرسی به چند دلیل (به شرح نامه پیوست) محل ایراد بوده و با ماده ۷ آیین نامه انتخابات انجمن و اهداف و مفاد اساسنامه در این خصوص (که بر مشارکت فراگیر اعضاء متکی است) مغایرت دارد. در اینجا فقط اشاره می‌کند که ماده ۷ آیین نامه بر فعالیت موثر در دو سال گذشته تاکید دارد در حالی که استعفا‌های صورت گرفته در سال ۱۳۹۶ بوده است. در عین حال تسلیم استعفا به وزارت کشور به عنوان دستگاه دولتی ناظر بر ثبت و فعالیت سازمان‌های مردم نهاد بخودی خود محل ایراد نیست ضمن اینکه در آن استعفاها شکایتی علیه انجمن به آن وزارت تسلیم نشده بود. علاوه بر این یادآور می‌شود استدلال هیات مدیره در صورت جلسه شماره ۸۴ در این خصوص برای واگذاری تایید صلاحیت دو کاندیدا به مجمع عمومی با دلایل متقن کافی و قابل دفاع همراه نبوده و به نظر اینجانب به عنوان بازرسی انجمن مغایر آیین‌نامه انتخابات انجمن می‌باشد.

۱۲- در مورد حوادث چند ماه اخیر انجمن که ظاهراً با استعفای سه عضو هیات مدیره شروع شده و بسرعت طوفانی شد، نکات زیر می‌تواند برای حل و فصل مسائل مشابه در آینده و پیشگیری و مدیریت بحران در آینده طرف توجه قرار گیرد. البته این سه ماه و مسایل آن نیازمند بررسی و تحلیل دقیق تر علمی و واقع بینانه با مشارکت همه اعضاء و طرف های درگیر در فضایی آرام و مبتنی بر گفتگوی آزادانه و عادلانه است:

- نقطه شروع استعفاها ظاهراً به رای گیری در مورد اتمام همکاری با حسابدار انجمن برمی گردد که می‌توانست به نحوه دیگری مدیریت شود راه حلی که مدیرعامل انجمن قبل از آن در پیش گرفته بود راه حلی که در تعامل درست با حسابدار انجمن قابل حل و فصل بود در حالیکه با اصرار بر رای گیری توسط بخشی از اعضای هیئت مدیره بدون ارائه دلایل مستند و قابل دفاع و استدلال‌های قانع کننده در مورد اتمام همکاری با حسابدار با سابقه ۱۶ ساله انجمن شعله ور شده و سه عضو هیئت مدیره کناره گرفته و استعفا دادند.

- هیات مدیره پس از استعفا می‌توانست قبل از پذیرش استعفاها به نحو دیگری در قالب تعامل و گفتگو موضوع را پیش برده و به حل و فصل آن تلاش نماید درحالی که این روش علی رغم تاکید بازرسی انجمن در پیش گرفته نشد. البته هیات مدیره مستقر در فضای هیجانی شده، سعی کرد اعضای مستعفی را به گروه مجازی هیات مدیره دعوت کند ولی این عمل در زمان مناسب و در فرایند تعاملی لازم صورت نگرفت و این فرصت از دست رفت. با این حال استعفاها در فرایند قانونی و طبق قواعد انجمن پیگیری و نهایی شد.

-انعکاس خواسته/ناخواسته دلایل استعفاها در فضای مجازی و طرح برخی مسایل که شائبه اتهام داشتند در کنار انتقاد از نارسایی ها ، به هیجانی شدن اوضاع افزود این در حالی است که می شد انتقادات و اختلافات را در سطح دیگری طرح کرده و در صورت عدم راهگشایی به فضایی مجازی کشاند.

-پاسخ متقابل هیات مدیره در فضای مجازی به نامه ها، دیگر اعضای انجمن و واحدها را نیز درگیر موضوع کرد. در این میان پاسخ متقابل با زبانی تند با شائبه اتهام مدیر اجرایی سابق انجمن نیز بر تنور هیجان دامن زد. همینطور در ادامه راه افتادن طومارنامه های اعتراضی نیز بر تشدید دو دستگی بین اعضای انجمن کمک کرد.

-به نظر می رسد در مدیریت بحران پیش آمده فرصت بسیار کم و دیر هنگامی برای گفتگو بین طرف های درگیر و اعضا انجمن فراهم گردید که نشست عمومی مجازی در قالب سخنرانی جناب آقای دکتر عشایری و پنل گفتگو یکی از آنها بود. در عین حال از راهگشایی مسایل با روش های حل مساله تقریباً غفلت شد و یا در حاشیه ماند همانند نشست ۶ نفر از معترضین با بازرس در دفتر انجمن که نشان می داد با طرح موضوع و گفتگوی آرام مسایل به سرعت و براحتی می توان آنها را به موضوعات ریزتر قابل بررسی تبدیل نموده و تا حد امکان راهگشایی کرد به شرط اینکه اراده ای بر حل و فصل آرام موضوعات و مسایل وجود داشته باشد. در این مورد خاص ۱۱ مورد مطرح در نامه ۱۱۰ نفر پس از بحث و گفتگو و ابهام زدایی به سه موضوع اعتراضی قابل پیگیری تبدیل شد.

-در این ماه های طوفانی برخی از قواعد بازی مدنی نادیده گرفته شدند از جمله نادیده گرفتن و نفی هیات مدیره مستقر که همچنان حد نصاب را داشته و مورد تایید مجمع عمومی به عنوان بالاترین نهاد انجمن بودند در عین حال نفی اعتراض های اعضا به بهانه های مختلف توسط هیات مدیره مستقر از جمله آنها بود. این در حالی است که می بایست از یک طرف با پذیرش هیات مدیره موجود و با سوال و اعتراض مسالمت آمیز و نیز با بهره گیری از ظرفیت های مدنی موجود ، اصلاح امور پیگیری می شد. از جانب دیگر با پذیرش حق سوال و اعتراض اعضا و پرهیز از هر گونه رویکرد مقابله به مثل، مدیریت تعارضات و چالش ها بسیار بهتر انجام می شد.

ج) مشکلات آیین نامه ای انجمن و نگاهی به برخی محدودیت های اساسنامه

در اینجا به طور مشخص به ابهامات و برخی نارساییهای آیین نامه انتخابات و آیین نامه های انضباطی انجمن می پردازد. قبل از همه قابل ذکر است که در اصل آیین نامه ها و دستورالعمل های اجرایی برای شفاف سازی و عملیاتی کردن اساسنامه و قانون بالادستی تدوین و به تصویب می رسند که در این فرایند تدوین و تصویب، آیین نامه ها نباید از قانون موع شده و با آن مغایرت داشته باشند این در حالی است آیین نامه انتخابات انجمن در مواردی عکس چنین وضعیتی بوده و از اساسنامه عدول کرده است.

یکی از این موارد پرداخت حق عضویت خود در سال گذشته تا پایان خرداد ماه می باشد و همینطور پرداخت حق عضویت سال جاری حداکثر یک ماه قبل از برگزاری انتخابات که در انتخابات فوق العاده این قاعده پرداخت خرداد ماه را به هم می

ریزد به نحوی که در بررسی سال بعد می تواند منشا اختلاف شده باشد در حالیکه آیین نامه در این مورد در اصل بر محور مجامع عادی تدوین شده است و در این مورد سکوت اختیار کرده است. همچنین تبصره (۱) ماده (۹) بر ابهام موضوع افزوده و مغایر با ماده ۷ آیین نامه می باشد نکته مهم این است که معلوم نیست آیین نامه انتخابات با چه هدفی تهیه و به تصویب رسیده است. آنچه از روح این آیین نامه برمی آید این است که خواسته یا ناخواسته این آیین نامه در راستای محدود سازی مشارکت اعضاء عمل کرده است.

آیین نامه انضباطی خالی از اشکال نبوده و خود بر مشکلات و تعارضات و اعتراض های اعضا افزوده است بطوریکه حتی برخی از اعضا آیین نامه انضباطی را خلاف شان فعالیت مدنی و انجمن می دانند و همینطور آن را ابزاری برای حاشیه راندن اعتراض اعضا بر عملکرد هیات مدیره تلقی می کنند. قابل ذکر است که در این خصوص و در این دوره با تجربه اجرای آیین نامه مذکور نارساییهای جدی آن نمایان گردید و اصلاح فوری آن و الحاق پیوست جدایی ناپذیر منشور اخلاق مدنی به آن به یکی از ضرورت های جدی انجمن تبدیل شده است.

قابل ذکر است که آیین نامه های مذکور در دوره های قبل تدوین و به تصویب رسیده بودند این آیین نامه ها قبل از گفتگو با واحدها و پروژه های انجمن و در شرایط خاص (در مورد آیین نامه انضباطی برای مقابله با احتمال سوء استفاده از کارت انجمن در موردی خاص) در سال های قبل (۱۳۹۳ و ۱۳۹۴) با بهره گیری از خدمات شرکت بیرونی و بدون اطلاع رسانی به اعضا به تصویب رسیده اند و این موضوعی است که با پیگیری از برخی از اعضای هیات مدیره وقت توسط بازرس روشن شده است.

نارسایی ها و محدودیت های اساسنامه انجمن که در اصل باید در مجمع عمومی فوق العاده مورد بررسی قرار گیرد به آینده موکول می گردد و فقط نکاتی از نارسایی ها به اجمال در اینجا اشاره می شود یادآور می گردد انجمن اساسنامه بسیار متعالی دارد اساسنامه اصلاح شده انجمن دارای ۴۱ ماده و ۳۴ تبصره می باشد که در نشست مورخ ۱۳۹۱/۴/۳ مجمع عمومی فوق العاده به تصویب رسیده است.

یکی از موارد متعالی اساسنامه تبصره ماده ۱۰ آن می باشد که در کنار سابقه عضویت دو ساله برای نامزدی هیئت مدیره انجمن، فعالیت در چارچوب اهداف انجمن می باشد طبق این تبصره و با تفسیر آن، فعالان شناخته شده حقوق کودکان در کشور و در بیرون از انجمن که در حوزه حمایت و دفاع از حقوق کودکان در چارچوب اهداف انجمن که همانا تحقق اهداف پیمان نامه حقوق کودک می باشد، تلاش موثر داشته باشند، به شرط ۲ سال عضویت در انجمن می توانند نامزد هیات مدیره و بازرسی انجمن گردند در عین حال اساسنامه انجمن ضمن تعریف انواع عضویت، امکان عضویت را از عضو اصلی به وابسته و عضو افتخاری گسترش داده است که این ظرفیت تقریباً مورد غفلت قرار گرفته است در حالی که در دوره هایی از دهه ۸۰ تلاش هایی برای عضویت وابسته صورت گرفت به نحوی که نوجوانان قبل از سن ۱۸ سال نیز بتوانند عضو انجمن حمایت از کودکان باشند و در فعالیت های آن مشارکت نموده و به عنوان ناظر در جلسات مجمع شرکت نمایند. اصول متعالی فوق در تدوین آیین نامه انتخابات نه تنها مورد غفلت قرار گرفته اند بلکه آیین نامه مذکور به نحوی تنظیم شده که مشارکت حتی اعضای اصلی را نیز محدود ساخته است.

در مورد برخی نارسایی های اساسنامه می توان به مواد ۱۸ ، ۲۱ ، تبصره ۲ ماده ۲۲ و تبصره ۲ ماده ۲۴ اشاره کرد در مورد اخیر یادآور می شود که تبصره ۲ ماده ۲۴ اختیارات هیئت مدیره را در انجام معاملات و یا پرداخت هزینه های جاری انجمن تا مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال بدون تصویب مجمع عمومی تعیین کرده است این در حالی است که در شرایط جاری رعایت چنین تبصره و ماده ای با هزینه های سرسام آور میسر نیست.

ماده ۱۸ اساسنامه اداره جلسات را کلاً به هیئت رئیسه ای معمولاً خارج از هیات مدیره واگذار نموده است این در حالی که طبق رویه کشوری جلسات مجامع عمومی منتج به انتخابات و جلسات مجامع عمومی غیر انتخاباتی نیازمند مدیریتهای متمایزی میباشد که در این مورد در سر فرصت می توان به طرح موضوع و راه گشایی لازم پرداخت.

همچنین الزام به تشکیل جلسات عادی هیات مدیره در هفته ای ۱ بار و در ماه ۴ بار طبق ماده ۲۱ اساسنامه، می تواند دستور جلسات و تصمیمات هیات مدیره را از سطح راهبردی به موضوعات روزمره تقلیل دهد.

د) برخی ابتکارت خوب ، تجربیات و دستاوردهای موفق انجمن در این دوره

- نزدیک ترین و از مهمترین دستاوردهای انجمن تاثیرگذاری بر نقض پرونده های کودکان در معرض اعدام ، همینطور تاثیر گذاری بر پذیرش حضانت مادران ایرانی با همسر خارجی (عمدتاً پناهندگان) افغانی و نیز تاثیر گذاری بر تدوین آیین نامه و مقررات مربوط به کودکان در معرض خطر از حمله کودکان کار و زباله گرد می باشد .

- تداوم آموزش مجازی کودکان در شرایط کرونایی و نیز ارایه خدمات به خانواده های آنان در این شرایط خاص در پروژه ها و واحدهای مرتبط و نیز ادامه خدمات مشاوره و مددکاری ، فعال سازی واحد پژوهش و در دستور کار قراردادن و اجرای برخی برنامه ها و کارهای پایه ای

- ارایه خدمات فرهنگی و آموزشی و توانمندسازی در جنوب خراسان

- برنامه ریزی و برگزاری انتخابات محازی و راه اندازی نشست های مجازی فشرده برای معرفی و آشنایی با کاندیداها برای اولین بار غلی رغم برخی حواشی آن که می توان در دوره های بعدی با نظارت فعال اعضا و کمیته مربوط آنها را برطرف نمود.

-از آنجا که عمده ابتکارات و اقدامات انجمن در دوره حاضر بویژه در حوزه های سیاستی و پژوهشی در گزارش هیات مدیره آمده است، از تکرار آنها در اینجا خودداری می شود.

ه) جمع بندی راه حل های پیشنهادی مشخص و فوری بازرس به مجمع عمومی

-باید بپذیریم همه در معرض خطا و اشتباه هستیم ولی اصرار به ادامه راه اشتباه ، خطایی است زیان آور و نابخشودنی . از اینرو قبل از همه در انجمن باید کارزار خود انتقادی و اعتراف به خطاهای فردی و جمعی دارای تاثیر زیان بار بر انجمن را راه انداخته و از همدیگر عذرخواهی کنیم و در عین کارزار گذشت نیز مکمل آن خواهد بود.در ادامه ضمن تاکید مجدد بر

اصلاح فوری آیین نامه انتخابات و آیین نامه انضباطی ، توصیه می شود راهکارهای پیشنهادی زیر به عنوان اولویت های در دستور کار هیات مدیره بعدی و پیگیری های بازرسی قرار گیرند:

- تدوین منشور اخلاق مدنی انجمن به عنوان پیوست جدایی ناپذیر آیین نامه انضباطی اصلاحی

- اصلاح فوری آیین نامه انتخابات و آیین نامه انضباطی در یک فرایند مشارکتی با بهره گیری از تجربیات سایر انجمن ها و بررسی سایر آیین نامه ها و شیوه نامه های نیازمند اصلاح و اقدام لازم در این زمینه از جمله آیین نامه اموال و دارایی های انجمن

-قرائت اساسنامه در اولین جلسه هیات مدیره جدید و استخراج موارد فوری برای لحاظ در دستور کار انجمن از جمله تصویب و ابلاغ وظایف قابل واگذاری به مدیر عامل تعیین شده

-اطلاع رسانی و آموزش اساسنامه و آیین نامه های اصلاحی مصوب انجمن برای اعضاء و دواطلبان

-اتخاذ رویکرد برنامه ریزی و بودجه ریزی موضوعی، مشارکتی و نتیجه محور در مجموعه انجمن و ظرفیت سازی لازم در این خصوص

-بهره گیری از ظرفیت های متعالی مغفول انجمن در حوزه گسترش دایره عضویت و فعالیت در چارچوب اهداف انجمن و بستر سازی مشارکت فراگیر اعضا در پیشبرد اهداف و در مجامع عمومی و بویژه مشارکت عادلانه در کاندیداتوری و رای دهی انتخابات های انجمن

-تعامل فعال با اعضای انجمن در قالب اطلاع رسانی ها و برگزاری نشست های عمومی منظم مجازی و حضوری دوره ای در پسا کرونا

-ساماندهی به سامانه عضویت و سابقه اعضای انجمن و انجام مراقبت های لازم در این زمینه و حفظ و حراست از سوابق اعضاء و تحویل یک نسخه از فرم عضویت به اعضاء

-رعایت کامل قواعد و مقررات استخدامی در بکارگیری نیروی موظفی از جمله بهره گیری از فراخوان های عمومی در رسانه های عمومی

-رعایت کامل مقررات تحویل و تحول رسمی مدارک و مناصب در مجموعه انجمن

- پلاک کوبی اموال و دارایی های انجمن و مراقبت بالا برای حفظ و نگهداری آنها

-تقویت واحد مالی و ارتقاء ظرفیت های حسابداری انجمن

- احیا دوباره و فعال سازی حسابرسی داوطلبانه در انجمن برای شفافیت و پاسخگویی و ارتقاء اعتماد عمومی به انجمن

در پایان به عنوان حسن ختام ، یادآور می شود ما همچنان که مالک کودکان نیستیم ، مالک انجمن نیز محسوب نمی شویم . انجمن امانتی است که ما آن را از نسل قبلی تحویل گرفته و به عنوان نسل فعلی از آن مراقبت کرده و به سلامت و ارتقاء یافته به آیندگان می سپاریم.

با سپاس از؛

هیات رییس‌ه مجمع عمومی ، اعضای هیات مدیره انجمن ، مدیریت عامل و مسئولان موظفی واحدها و پروژه های انجمن ، همه فعالین و اعضای انجمن ، کاندیداهای آماده قبول مسئولیت و تشکر ویژه از کارگروه برنامه ریزی و برگزاری مجمع عمومی در فضای مجازی